

OKUL YÖNETİMİNDE KÜLTÜREL SERMAYE VE LİDERLİK

Yazar

Dr. Serkan GÖKALP

© Copyright 2021

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Bu kitap çalışması Serkan GÖKALP'in "Okul yöneticilerinin kültürel sermaye yeterliklerinin ve kültürel liderlik rollerini yerine getirme düzeylerinin incelenmesi" başlıklı doktora tezinden üretilmiştir.

ISBN

978-625-7354-62-2

Kitap Adı

Okul Yönetiminde Kültürel Sermaye ve Liderlik

Yazar

Dr. Serkan GÖKALP

ORCID iD: 0000-0001-9946-3280

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

EDU032000

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

İçindekiler

1.BÖLÜM

GİRİŞ	1
1.1. PROBLEM DURUMU	1
1.2. PROBLEM CÜMLESİ	6
1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	8
1.4. ARAŞTIRMANIN SAYILTI LARI	11
1.5. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIK LARI	11
1.6. TEMEL TERİMLERİN TANIM LARI	11

2.BÖLÜM

KURAMSAL TEMELLER VE İLGİLİ LİTERATÜR.....	13
2.2. ÖRGÜT KÜLTÜRÜ	13
2.2.1. Kültür Kavramı	13
2.2.2. Örgüt Kültürü Kavramı	14
2.2.3. Örgüt Kültürünün İşlevleri.....	14
2.2.4. Örgüt Kültürünün Öğeleri.....	15
2.2.5. Örgüt Kültürünün Taşıyıcıları	16
2.2.6. Örgüt Kültürünün Boyutları	17
2.2.7. Örgüt Kültürünün Türleri	17
2.2.8. Örgüt Kültürünün Özellikleri	18
2.2.9. Örgüt Kültürünün Önemi	19
2.2.10. Okul Kültürü	20
2.2.10.1. Okul kültürünün türleri	20
2.2.10.2. Başarılı Okul Kültürlerinin Özellikleri.....	21
2.2.10.3. Okul kültürünün oluşturulması	23
2.2.10.4. Okul kültürünün geliştirilmesi	24
2.2.10.5. Okul kültürünün değiştirilmesi.....	25
2.3. LİDERLİK	26
2.3.1. Örgütsel Liderlik.....	27
2.3.2. Okul Liderliği	27
2.3.3. Kültürel Liderlik ve Kültürel Lider Kavramları	29
2.3.5. Okul Yöneticilerinin Kültürel Liderlik Davranışları	34
2.3.6. Okul Yöneticilerinin Kültürel Liderlik Rollerı	35
2.3.7. Eğitimsel Liderlikte Kültürel Liderliğin Önemi.....	38
2.3.8. Kültürel Liderlerin Sahip Olması Gereken Beceriler ve Yeterlikler	40
2.4. KÜLTÜREL SERMAYE	41

2.4.1. Sermaye Kavramı ve Sermaye Türleri.....	41
2.4.2. Sermaye Türlerinin Arasındaki İlişki.....	44
2.4.3. Kültürel Sermaye Kavramı.....	45
2.4.4. Kültürel Sermayenin İşlevleri.....	49
2.4.6. Bourdieu' ya Göre Kültürel Sermaye Biçimleri	50
2.4.7. Kültürel Sermayenin Bileşenleri	51
2.4.8. Kültürel Sermayenin Etki Alanları	53
2.4.8.1. Kültürel sermaye ve kültürel liderlik	53
2.4.8.2. Kültürel sermaye-toplum	57
2.4.8.3. Kültürel sermaye ve eğitim.....	57
2.4.8.4. Kültürel sermaye ve ekonomi	58
2.5. YAPILAN ÇALIŞMALAR	60
2.5.1. Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar	60
2.5.2. Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar	63

3.BÖLÜM

YÖNTEM.....	73
3.1. ARAŞTIRMANIN DESENİ (ARAŞTIRMANIN MODELİ)	73
3.2. DEĞİŞKENLER	74
3.2. EVREN VE ÖRNEKLEM	79
3.2.1. Nicel Örneklem.....	79
3.2.2. Nicel Yöntemde Verileri Kullanılan Çalışma Grubuna İlişkin Betimseller	81
3.2.3. Nitel Örneklem	84
3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	87
3.3.1. Araştırmanın Nicel Boyutuna İlişkin Veri Toplama Araçları.....	87
3.3.1.1. Okul Yöneticilerinin Kültürel Liderlik Rollerini Ölçeği	88
3.3.1.2. Kültürel Sermaye Ölçeği.....	89
3.3.2. Araştırmanın Nitel Boyutuna İlişkin Veri Toplama Aracı	91
3.3.2.1. Araştırmanın Nitel Boyutu İçin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması	91
3.4. VERİLERİN TOPLANMASI AŞAMASI	93
3.4.1. Araştırmanın Nicel Boyutuna İlişkin Veri Toplama Süreci	93
3.4.2. Araştırmanın Nitel Boyutuna İlişkin Veri Toplama Süreci.....	93
3.5. VERİLERİN ANALİZİ AŞAMASI	94
3.5.1. Nicel Verilerin Analizi	94
3.5.2. Nitel Verilerin Analizi	95

4.BÖLÜM

BULGULAR.....	97
4.1. BİRİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR.....	97

4.1.1. Okul Yöneticilerinin Kültürel Sermaye Yeterlik Düzeyleri	97
4.1.2. Cinsiyet Değişkeni İçin Analiz Sonuçları	100
4.1.3. Yaş Değişkeni İçin Analiz Sonuçları	103
4.1.4. Görev Değişkeni İçin Analiz Sonuçları	105
4.1.5. Eğitim Düzeyi Değişkeni İçin Analiz Sonuçları	107
4.1.6. Okul Öncesi Eğitim Alma Durumu Değişkeni İçin Analiz Sonuçları	108
4.1.7. Aile Toplam Aylık Geliri Değişkeni İçin Analiz Sonuçları	110
4.1.8. Anne Eğitim Düzeyi Değişkeni İçin Analiz Sonuçları	112
4.1.9. Baba Eğitim Düzeyi Değişkeni İçin Analiz Sonuçları	115
4.1.10. Branş Değişkeni İçin Analiz Sonuçları	118
4.1.11. Kardeş Sayısı Değişkeni İçin Analiz Sonuçları	119
4.1.12. Kıdem Değişkeni İçin Analiz Sonuçları	121
4.1.13. Mezun Olunan Üniversitenin Yer Aldığı Coğrafi Bölge Değişkeni İçin Analiz Sonuçları	123
4.1.14. Okul Türü Değişkeni İçin Analiz Sonuçları	127
4.1.15. Ailede Yükseköğretim Düzeyinde Eğitim Gören Kişi Sayısı Değişkeni İçin Analiz Sonuçları	128
4.1.16. Yükseköğretim Öncesi Uzun Süreli İkamet Edilen Yer Değişkeni İçin Analiz Sonuçları	130
4.2. İKİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR	132
4.2.1. Kültürel Sermaye Yeterlik Düzeyini Etkileyen Faktörler	132
4.3. ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR	140
4.3.1. Okul Yöneticilerinin Kültürel Liderlik Rollerini Yerine Getirme Düzeyleri	140
4.3.2. Cinsiyet Değişkeni İçin Analiz Sonuçları	142
4.3.3. Yaş Değişkeni İçin Analiz Sonuçları	143
4.3.4. Görev Değişkeni İçin Analiz Sonuçları	144
4.3.5. Eğitim Düzeyi Değişkeni İçin Analiz Sonuçları	145
4.3.6. Okul Öncesi Eğitim Alma Durumu Değişkeni İçin Analiz Sonuçları	146
4.3.7. Aile Toplam Aylık Geliri Değişkeni İçin Analiz Sonuçları	147
4.3.8. Anne Eğitim Düzeyi Değişkeni İçin Analiz Sonuçları	149
4.3.9. Baba Eğitim Düzeyi Değişkeni İçin Analiz Sonuçları	150
4.3.10. Branş Değişkeni İçin Analiz Sonuçları	152
4.3.11. Kardeş Sayısı Değişkeni İçin Analiz Sonuçları	153
4.3.12. Kıdem Değişkeni İçin Analiz Sonuçları	154
4.3.13. Mezun Olunan Üniversitenin Yer Aldığı Coğrafi Bölge Değişkeni İçin Analiz Sonuçları	155
4.3.14. Okul Türü Değişkeni İçin Analiz Sonuçları	157
4.3.15. Ailede Yükseköğretim Düzeyinde Eğitim Gören Kişi Sayısı Değişkeni İçin Analiz Sonuçları	158

4.3.16. Yükseköğretim Öncesi Uzun Süreli İkamet Edilen Yer Değişkeni İçin Analiz Sonuçları.....	159
4.4. DÖRDÜNCÜ ALTPROBLEME İLİŞKİN BULGULAR	160
4.4.1. Kültürel Liderlik Rollerini Yerine Getirme Düzeyini Etkileyen Faktörler.....	161
4.5. BEŞİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR	171
4.5.1. Okul Yöneticilerinin Kültürel Sermaye Yeterlik Düzeyleri ile Kültürel Liderlik Rollerini Yerine Getirme Düzeyleri Arasındaki İlişki.....	171
4.6. ALTINCI ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR.....	174
5.BÖLÜM	
TARTIŞMA	179
5.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Tartışma.....	179
5.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Tartışma.....	199
5.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Tartışma.....	202
5.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Tartışma.....	218
5.5. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Tartışma	222
5.6. Araştırmanın Altıncı Alt Problemine İlişkin Tartışma.....	224
6.BÖLÜM	
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	229
6.1. SONUÇLAR	229
6.2. ÖNERİLER	235
6.2.1. Uygulayıcılar ve Politika Yapıcılar İçin Öneriler	235
6.2.2. Araştırmacılar İçin Öneriler.....	240
KAYNAKLAR.....	243